

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਲਿਮਿਟਡ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਧਰ; -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1957 ਦੀ ਸਿਵਲ ਲਿਖਤੀ ਸੰਖਿਆ 371

ਦਾ ਐਚ) — ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)-ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ—ਨਿਯਮ 27.30—ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ—ਕੀ ਮਨਮਾਨੇ—ਨਿਯਮ, ਕੀ ਧਾਰਾ 19(1)(ਜੀ) ਦੇ ਅਤਿ-ਵਿਅੰਗ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟੀਕਲ 19(6)—ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਰਿਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ - ਟ੍ਰੀਕਸ਼ਨ—ਦਾ ਟੈਸਟ।

1958

March, 7th

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ, 1930 ਦੀ ਧਾਰਾ 8(2) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 27.30(2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਰੀਨਿਊ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੀਨਿਊ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਫਸਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ -ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਚ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਅਧਿਕਾਰੀ। ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੀਨਿਊ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਪਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰਮਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀੜਤ ਵਪਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਰੀਵਿਊਜ਼ਲ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ। ਇਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨੀਤੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 27.30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਹੁਦਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(6) ਦੇ ਚਾਇਰੇ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 19(1)(g) ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਤਿ-ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(6) ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਸਲ ਪਹਿਲੂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਢੰਗ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮਦਰਾਸ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਜੀ. ਰੋਅ (1), ਡਾ. ਐਨ. ਬੀ. ਖਰੇ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਸਟੇਟ (2), ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼, ਅਜਮੇਰ (3), ਮੇਸਰਸ ਦਵਾਰਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ-ਲੋਮੀ ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਕੂਵਰਜੀ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਜਮੇਰ (5), ਕ੍ਰੋਲੋ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸਟਨਸਨ (6), ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਾਬ ਆਦਿ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨਾ ਰੱਖਣ, ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

-
- (1) ਜੇ ਪਾ 1952 ਯੋਕਾਈ 106
 (2) ਜੇ ਪਾ 1950 SC 211.
 (3) ਜੇ ਪਾ 1953 SC 373
 (4) ਜੇ ਪਾ 1954 ਯੋਕਾਈ 224
 (5) ਜੇ ਪਾ 1954 SC 220
 (6) (1890) 34[^] ਸੱਯ 670

ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਐਚ.ਆਰ.ਸੋਢੀ

ਐਲ ਡੀ ਕੌਸ਼ਲ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬੀ ਦੰਦਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.-ਮੈਸਰ ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਆਫਾਇਜ਼ੀ ਜੇ-ਸਨਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ, ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਫਰਮ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ-ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਕੈਮਿਸਟਾਂ ਅਤੇ ਡਰੱਗਿਸਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹਨਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ, 1930 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਫਾਰਮਾਂ DD5 ਅਤੇ DD6 ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਖਤਰਨਾਕ ਦਵਾਈਆਂ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਲ 1956-57 ਲਈ ਫਾਰਮ DD5 ਅਤੇ DD6 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨ , ਪੰਜਾਬ ਨੇ 21 ਮਾਰਚ, 1956 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ; ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਵਿਆਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿੱਟ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੰ. 371 ਆਫ 1957, ਅਤੇ 416 ਆਫ 1957 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੋ-

^ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤਾ ਇੱਕੋ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ

* ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1) (ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

- ਹੁਣ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ, ਪੰਜਾਬ, ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਓਪਰਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ^{ਥਾ} ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਥਿਤੀਆਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

§ (1) ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ-

(a) ਅੰਤਰ-ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ, ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਫੀਮ, ਜਾਂ ਕੋਕਾ ਪੱਤੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਨੂ ਫੈਕਟਰਡ ਡਰੱਗ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਕੋਲ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਵੇਚਣਾ, ਜਾਂ

(b) ਉਪਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਚਿਕਿਤਸਕ ਅਫੀਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤਿਆਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੋਰਫਿਨ ਡਾਇਸੀਟਿਲ-ਮੋਰਫਿਨ ਜਾਂ ਕੋਕੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ।

(2) ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-

(a) ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੰਤਰ-ਸੂਬਾਈ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ, ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਕੋਕਾ ਪੱਤੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ, ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ; ਅਤੇ

(b) ਚਿਕਿਤਸਕ ਅਫੀਮ ਜਾਂ ਮੋਰਫਿਨ, ਡਾਇਸੀਟਾਈਲ-ਮੋਰਫਿਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਕੋਕੀਨ ਜੋ ਸ਼ੈਰਸ, ਸੰਭੂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਾਥ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

.

, ਧਾਰਾ 8(2) ਅਧੀਨ

ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਜ਼ਾਬਾਦਾਰ ਨੂੰ ਫਾਰਮ DD5 ਬਿਸ਼ਨ ਸਮੇਤ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਗਾਇਣ ਜੇ., ਅਤੇ DD6 ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਨਿਯਮ 28.7 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 28.8 ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। DD5 ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਚਿਕਿਤਸਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਬਾਲਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ:-

- (1) ਚਿਕਿਤਸਕ ਭੰਗ,
- (2) ਚਿਕਿਤਸਕ ਅਫੀਮ,
- (3) ਚਿਕਿਤਸਕ ਭੰਗ ਜਾਂ ਚਿਕਿਤਸਕ ਅਫੀਮ ਵਾਲੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ।

DD6 ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ:-

- (i) ਕੋਕਾ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼,
 - (ii) ਮੋਰਫਿਨ,
 - (iii) ਡਾਇਸੀਟਿਲ-ਮੋਰਫਿਨ,
 - (iv) ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ 0.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੋਰਫੀਆ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ-ਮੋਰਫਿਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ-
- (1) ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ,
 - (2) ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਕੈਮਿਸਟ,

ਸ਼ੁੱਠ ਨਾਥ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ,
ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2)। ਦ
ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ-
ਕਮਿਸ਼ਨ-
ਸਨੇਰ, ਪੰਜਾਬ,
ਜਲੰਧਰ

- (3) ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਿਯਮ 27.21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਅਤੇ
- (4) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਰਚੀ ਹੈ।

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ.

ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 27.24 ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫਾਰਮ DD5 ਵਿੱਚ ਡਰੱਗਜ਼ਿਸਟ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯਮ 28.7 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਲੇਖ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 27.24(ਬੀ), ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਾਰਮ DD6 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਮਿਸਟ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 28.8 ਨਿਯਮ 27.30 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-

- 27.30 (1) ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪਾਸ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ) ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪਾਸ ਦੇਣ ਲਈ।
- (2) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪਾਸ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਸਰਜ਼, ਸ਼ੰਭੂ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ-ਨਾਥ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 27.36 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ-"/ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ, (2), ਦ

ਇਹਨਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਓਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੁਏਆਂਦਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨਿਯਮ- ਬਿਸ਼ਨ ਨਰੋਲ) ਜੇ. ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੇਰ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ।

ਆਰਟੀਕਲ 19(1) (ਜੀ) ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿੱਤੇ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ। ਇਹ ਗਾਰੰਟੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(6) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਾਜਬ ਜਵਾਬੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ - ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(6) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਭਾਵ, ਇਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦਾ ਟੈਸਟ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬਤਾ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ ਰੋਅ (1) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ : -

“ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬਤਾ ਦੀ ਪਰਖ, ਜਿੱਥੋਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਰ • ਵਾਜਬਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰੀ ਜਾਂ ਆਮ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤਰੀਵ ਉਦੇਸ਼, ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਬੋਝ ਦੀ ਅਸਮਾਨਤਾ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਸਭ ਕੁਝ ਦਰਜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ।”

(1) ਏਆਈਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 196, 290.

ਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਾਥ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਪਹਿਲੂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਵਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਡਾ: ਰਾਜ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, (2). ਦ ਬੀ ਖਰੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ (1), ਕਿ ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ-ਜੀਏਯੋਗਤਾ im-

ਸਿਓਨਰ, ਪੰਜਾਬ/ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪ- ਜੁਏਂਦਰ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਹਿੱਸਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ/ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ

ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ/ਸਿਰਫ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ , ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ।

ਵੀ ਰਘਬੀਰ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸਮਝਿਆ
ਵੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼, ਅਜਮੇਰ (2)। ਮੇਸਰਸ ਦਵਾਰਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ (3, ਹਨ-

"* * * ਪਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਅਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੀਤੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਬੂ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਗੈਰ- ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਤਾਮਨ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (4) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ , (a) ਵਾਕੰਸ਼ 'ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ >■ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

(17 AIRr 1950 SC 2117

(2) ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 373

(3) ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 224.

(4) ਏਆਈਆਰ 1951 ਐਸਸੀ 118.

ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਾਲਾ - ਮੈਸਰਜ਼ - ਨਾਥ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸ਼ੁੱਠ
ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ^{ਪੁੱਤਰ} * ਜਨਤਾ।

ਟੀ

ਪੰਜਾਬ

^{ਸਨੇਹੀ} > ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ
ਇਹ ਬਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ
ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(g) ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (6) ਦੁਆਰਾ
ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ
ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਪਾਰ, ਭਾਵ, ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਸਮੇਂ, ਕੂਵਰਜੀ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ
ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਜਮੇਰ (1) ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ-

“ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਵਾਜ਼ਬਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਪਾਰ
ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ
ਤੱਥ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਵਪਾਰ ਤੱਕ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ
ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ
ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਕੋਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ
ਭਲਾਈ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਕ੍ਰਾਲੀ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸਟੈਸਨ (2) ਵਿੱਚ ਫੀਲਡ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ
ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ
ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਨਾਹੀ
ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਮਿਤ
ਹੋਵੇਗੀ

(1) ਏ.ਆਈ.-ਆਰ. 1954 SC 220

(2) (1890) 34 ਕਾਨੂੰਨ ਐਡ. 620 (ਅ)।

ਇਸ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਵਾਜ਼ਬਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤ ਹੈ।

- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਪੰਜਾਬ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਜੁਆਈਆਂ ਦੁਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ- ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜ. ਦਵਾਈਆਂ ਭਾਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਖਤਰਨਾਕ ਦਵਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਦਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਣਚਾਹੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੀ, ਪਰ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰੈਜ਼ ਪੈਡੋਟਸ ¹ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੂਵਰਜ਼ੀ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਜਮੇਰ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਭਾਵੇਂ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਹੁਦਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਵਾਜ਼ਬਤਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਡਰੱਗਿਸਟਾਂ ਅਤੇ ਕੈਮਿਸਟਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ > ^ - ਕੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 19(6) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਟਿਊਸ਼ਨ ਦੇ.

(1) ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 220.

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਡੀਡੀ5 ਅਤੇ ਡੀਡੀ6 ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼, ਸ਼ੰਬੂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।^{ਨਾਥ ਾ ਡੀ ਸੰਨਜ਼} y ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਇੱਕ ਖ਼ੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਨੈਤਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਨ 1930 ਖ਼ੀ ਜਲਦਿੰਦਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨੇਵਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਸ਼ਨ ਨਗਾਇਣ, ਜੇ. ਇੰਡੀਆ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।

⁴ ਇਹਨਾਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦਬਾਉਣ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਵੀ. ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਚਿਕਿਤਸਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਝ ਅਣਚਾਹੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੈਮਿਸਟਾਂ ਅਤੇ ਡਰੱਗਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਇੱਕ * ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਮਿਸਟਾਂ ਅਤੇ ਡਰੱਗਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਔਸ਼ਧੀ ਅਫੀਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕਬਜ਼ੇ, ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ 28.7 ਅਤੇ 28.8 ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 27.30 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ

' ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ। ਕੁਲੈਕਟਰ, ਨਿਯਮ 27 18 ਅਤੇ 27.19 ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ-ਧਾਰਕ ਕੋਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ,

ਨਿਯਮ ਚੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਥ ਐਲਟੀਆਈ ਐੱਸ ਐੱਨ ਐੱਸ। ਕੈਮਿਸਟ ਨੂੰ ਚਾਰ ਔਸ ਅਫੀਮ ਅਲਕੋਲੋਇਡਲ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ 4 0 ਯੂ ਐਨ ਐੱਸ ਕੋਕਾ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੈਕਸਾ- ਾ ' ੩ ੦੮ ਾ ਈਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 27.30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਾਈਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦਾ

_____ "ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਬਿਸ਼ਨ ਨਗਾਇਣ, ਜੇ. ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਬਿਨੈਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ

ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵਿਆਉਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ - ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ - ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ - ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਲਾਇਸੈਂਸ. ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਪੈਸਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਈਸੈਂਸ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੈਂਟਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 27.30(2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਸਿਰਫ ਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਰੀਨਿਊ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 27.30(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਵਿਆਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੈਕ ਵੀ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ
ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ
ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ

ਅਤੇ 27.36. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 27.34 ਦੇ ਤਹਿਤ
ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ
ਕਿ ਇਹ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੈ- ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ
ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ
ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰਮਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਖੀ ਵਪਾਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ
ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਇਨਕਾਰ ਦੇ
ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਤਾਂ
ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ
ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ
ਅਧੀਨ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ
ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੂਵਰਜ਼ੀ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਜਮੇਰ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ
ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਪਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ
* ਇੱਕ ਲਾਹੇਵੰਦ ਵਪਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਰਨੋਰਲ ਦੇ ਜਨਤਕ
ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜੇਯੂਆਈਆਰ
ਨਿਯਮ 27.30 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ
ਮਨਮਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ।
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 19(6)।

ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਦਖਲ
ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ
ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੀਨਿਊ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਹੈ।
ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਫਰਮ ਨੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ
(1957 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 371) ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਕੁਝ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ (1957 ਦੀ
ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 416) ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ।

(IMIR 1954 s'm.)

ਮੇਸਰਜ਼, ਸ਼ੰਭੂ ਇਹ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਾਥ ਲਿਮਟਿਡ ਸਨਸਹਲਫਨਾਮੇ ਜਾਂ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ
ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

ਰਾਜ ਕਿ ਇਹ ਆਧਾਰ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਸਨ- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ
ਅਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 27.30(2) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ

ਜ਼ੁਲੂਮਤਰ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜ਼. ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼. ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਉਹ ਆਧਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਰੀਨਿਊ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਰੀਨਿਊ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਧਾਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਰੀਨਿਊ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 27.30 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(g) ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 1956-57 ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੀਨਿਊ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ. —

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।